

Naslov:

Figatner, Aurel

Vrsta osobe:

Osoba

Povijest:

Aurel Figatner (Zagreb, 1870. - Sušak, 25.04.1936.), pravnik.

Kao srednjoškolac preselio iz Zagreba u Rijeku, gdje je završio gimnaziju.

Pravo doktorirao u Beču. Od 1896. u Rijeci se bavio odvjetništvom. Kada

je Rijeka početkom 1919. godine došla pod vlast talijanskog Narodnog

vijeća (Consiglio nazionale), odbio položiti prisegu Vijeću pa je brisan

s odvjetničke liste i izgnan iz grada. Godine 1925. nastavio odvjetničku

karijeru u Sušaku.

Mjesto (grad/općina):

Rijeka (RIJEKA)

Sušak

Zagreb (ZAGREB)

Pravni status osobe:

fizička osoba

Jezik:

Hrvatski

Pismo:

Latinica

Vrijeme djelovanja:

1870-1936 g.

Funkcije:

Sudjelovao u rješavanju pitanja teritorijalne pripadnosti Rijeke i njezina razgraničenja sa Sušakom u pregovorima delegacija Italije i Jugoslavije u Santa Margheriti, Veneciji i Firenci. Zahvaljujući opsežnom i dobro obrazloženom memorandumu upućenom predsjedniku vlade Nikoli Pašiću (kojeg je kasnije prihvatila i vlada i jugoslavenska delegacija) Figatner je u pregovorima s Talijanima pomogao Sušaku vratiti operativnu obalu luke Baroš te riješiti pitanje tarifa između Rijeke i Sušaka. Na taj je način sušačka luka uspjela u cijelosti zadržati značenje za razvoj pomorstva, trgovine i gospodarstva.

Naslov:

Gavazzi, Artur

Vrsta osobe:

Osoba

Povijest:

Artur Gavazzi (Split, 14.10.1861. - Zagreb, 12.03.1944.), geograf. Maturirao u Splitu, studij zemljopisa završio na Mudroslovnom fakultetu u Zagrebu, doktorirao u Beču 1891. tezom "Der Flächeninhalt der Flussgebiete in Kroatien" (objavljeno u: "Glasnik Hrvatskog naravoslovnog društva", 1908.). Po povratku u Hrvatsku kao nastavnik radio u Gospiću, Karlovcu i Sušaku, a od 1906. u Zagrebu. Pet godina kasnije (1911.) namješten je za nastavnika zemljopisa na zagrebačkom sveučilištu. Izvanrednim profesorom postao je 1914., a 1920. prvim profesorom ljubljanskog sveučilišta pri Filozofskom fakultetu, gdje je ostao do 1927. godine. U Ljubljani je utemeljio Geografski zavod, preuredio zavod za meteorologiju i geodnamiku i osnovao seizmološku postaju u Ljubljani. Od 1927. ponovo djeluje u Zagrebu, gdje je redoviti profesor pri katedri za fizikalnu geografiju. Iste godine utemeljio je Zavod za fizikalnu geografiju, a sljedeće pokrenuo "Hrvatski geografski glasnik", kojemu je bio i prvi urednik.

Bio je redoviti član JAZU od 1917. te član geografskih društava u Pragu, Helsinkiju, Berlinu, Sofiji i Beogradu.

Mjesto (grad/općina):

Split

Ljubljana

Gospić

Karlovac (KARLOVAC)

Sušak

Zagreb (ZAGREB)

Pravni status osobe:

fizička osoba

Jezik:

Hrvatski

Pismo:

Latinica

Vrijeme djelovanja:

1861-1944 g.

Funkcije:

U znanstvenom radu ponajviše se bavio hidrografijom, klimatologijom i geomorfologijom. U svojem najpoznatijem radu "Die Sees der Karstes" (1904.) - objavljen je samo prvi dio - podijelio je jezera u kršu na stalna i periodički inundirana. Na poticaj D. Gorjanovića Krambergera otpočeo je s prvim sustavnim istraživanjima sile teže, a među hidrološkim radovima ističu se "Ein Beitrag zur Hydrologie der unteren Krka" i "Rijeke u Hrvatskoj". U oceanografskim studijama dao je prilog za rješavanje problema post-glacialnih oscilacija dna Jadranskog mora, a pisao je i klimatološke i meteorološke radove.

God. 1931. u okviru projekta Matice Hrvatske, Zemljopis Evrope, objavio je knjigu "Sjeverna Evropa", a drugu iz tog ciklusa, "Apeninske zemlje", tiskala je HAZU 1943. godine. Predavanja iz opće geografije objavio je kao skriptu 1929. - 1933. ("Astronomska geografija", "Morfolologija", "Hidrologija", "Klimatografija", "Kartometrijske projekcije"). Izradio je i više zemljovida ("Zemljovid Hrvatske, Slavonije, Dalmacije, Bosne, Hercegovine, Istre i pograničnih krajeva" 1896. i dr.), a bavio se i jezikoslovljem ("Gramatika

španjolskog jezika", 1890.; "Hrvatsko-francuski rječnik" (u suautorstvu),
1908.; "Pravopisni rječnik s pravilima za hrvatski pravopis", 1906. godine.

Naslov:

Ribarić, Ivan

Vrsta osobe:

Osoba

Povijest:

Ivan Ribarić (22.08.1888. - 06.01.1960.), učitelj. Pohađao je šest razreda osnovne škole, jedan razred gimnazije u Pazinu (1901/02.), pripravnicu za učiteljišta u Pazinu i učiteljsku školu u Kopru s maturom (1903. - 1907.). U javnu službu stupio 1907. godine, učiteljevao u Istri (Kršan, Šušnjevica, Novaci, Grdoselo) do 1927. godine. U svibnju 1928. godine s obitelji seli u Rijeku (Plasse S. Nicolo), a zatim zbog teških materijalnih prilika na Sušak. S 01.03.1930. godine do ožujka 1942. godine (do 1932. god. kao dnevničar, a od tada kao stalni učitelj) bio je učitelj i upravitelj Pučke škole Drenova, nakon rata upravitelj i učitelj u Osnovnoj školi u Rukavcu, a od 01.09.1946. službenik u Prosvjetnom odjelu KNO-a Opatija. Umirovljen 1948. godine. Za vrijeme Drugog svjetskog rata od 22.03.1942. do 15.02.1944. godine bio je interniran u Koncentracijskom logoru Lanciano (Chieti) u Italiji. Nakon povratka iz internacije surađivao u antifašističkom pokretu na području Šušnjevica, Mošćenica i Zameta.

Mjesto (grad/općina):

Drenova (Rijeka)

Volosko (Opatija)

Grdoselo

Sušak

Rijeka (RIJEKA)

Pravni status osobe:

fizička osoba

Jezik:

Hrvatski

Pismo:

Latinica

Vrijeme djelovanja:

1888-1960 g.

Ustroj osobe:

Sestre Franica ud. Krajcar i Tonica; supruga Agata rođ. Jager (Jagar), domaćica (Zarečje, 5.2.1895.-), od oca Josipa, željezničara i majke Franjice rođ. Čelihar, vjenčana s Ribarićem 25.5.1920.; kći Neda udana Špoljar (24.3.1921.-svibanj, 1982.), nastavnica; unuke Jasna Levak (rođ. 1948.) i Vesna Špoljar.

Funkcije:

Prosvjetni djelatnik.

Naslov:
Zmajić, Bartol

Vrsta osobe:
Osoba

Povijest:

Bartol Zmajić (Sušak, 19.12.1907. - Zagreb, 16.04.1984.), arhivist i numizmatičar.

Na Sušaku je 1926. završio Klasično odjeljenje Državne realne gimnazije. Na Pravnom fakultetu Univerziteta Kraljevine Jugoslavije u Zagrebu diplomirao je 1934. godine. Od 1937. zaposlen je u Kraljevskom državnom arhivu u Zagrebu (kasniji Arhiv Hrvatske, današnji Hrvatski državni arhiv) u kojem je proveo cijeli svoj radni vijek. Neposredno nakon zaposlenja obavljao je razne arhivističke poslove: sređivao gradivo, prepisivao isprave, te radio u čitaonici Arhiva. U razdoblju 1941. - 1950. uredio je nekoliko značajnih arhivskih zbirki: Mape plemstva (HR-HDA-884), Zbirku grbovnica (HR-HDA-885), Zbirku rodoslovlja (HR-HDA-888), Grafičku zbirku (HR-HDA-903), a tada postojeću Sfragističku zbirku je razdvojio na: Zbirku pečatnjaka (HR-HDA-911) i Zbirku otisaka pečata (HR-HDA-912). Također je sredio i napisao regesta za Zbirku srednjovjekovnih isprava (HR-HDA-877) i izradio nekoliko kazala. Usporedno s gore navedenim poslovima Zmajić je intenzivno proučavao literaturu iz pomoćnih povijesnih znanosti, poglavito heraldike, analizirajući pritom arhivsko gradivo, što je imalo za posljedicu objavljivanje dvaju znamenitih članaka (prvi takve vrste iz područja heraldike na hrvatskom jeziku): "Razvoj grbova u Banskoj Hrvatskoj" i "Grbovi zagrebačkih biskupa i nadbiskupa". Nakon Drugog svjetskog rata povjereno mu je vođenje novouvedene Knjige akvizicija u koju su upisivani podaci o novostečenom arhivskom gradivu, budući da je Zmajić tada vodio referadu za otkup arhivskog gradiva, a povjerena mu je i briga za Knjigu depozita. Zbog ovih zaduženja je Zmajić često obilazio privatne imatelje ili ustanove radi pregleda i eventualnog preuzimanja arhivskoga gradiva. Istovremeno je sudjelovao i u pripremama za povrat kulturnih dobara, vezano uz predstojeće mirovne konferencije, učestvujući na konferencijama Komisije stručnjaka za arhivska pitanja u Zagrebu, na kojima je držao referate, a kasnije je imao udjela i u primopredaji arhivskog gradiva s NR Mađarskom. Tijekom 1950-ih godina Zmajić je bio uključen u Ispitnu komisiju za arhivske pomoćnike kao ispitivač iz hrvatske povijesti. U to je vrijeme nastupilo i obnavljanje arhivističkog izdavaštva, koje je rezultiralo obnovom izlazenja časopisa "Arhivski vjesnik", a Zmajić je bio član Uredništva tog časopisa sve do odlaska u mirovinu 1977. godine. Tada je radio i na objavljivanju svezaka "Zaključaka Hrvatskog sabora" izradivši imenska kazala za prva dva sveska, a za treći i kazalo mjesta. Tih je godina sredio i dva veća arhivska fonda: Fond Uprava primorskih dobara ('Acta Buccarana'), kojeg je prethodno presložio zajedno sa svojom suprugom Verom Zmajić, uredio je i izradio kazalo za seriju 'B' fonda, a u razdoblju 1961. - 1965. uredio je i fond Vlastelinstva Čakovec, kao i neke obiteljske fondove. Tijekom 1950-ih godina Zmajić je držao predavanja polaznicima arhivističko-paleografskog tečaja Historijskog instituta JAZU iz predmeta: Hrvatska povijest osobito sa gledišta arhivalija domaćih arhiva i to za razdoblje od doseljenja Slavena do mira na Žitvi 1606. godine. Početkom 1960-ih u Arhivu u Zagrebu je započeo veliki projekt objavljivanja "Vodiča kroz arhivsku građu". Ovo je, s obzirom na arhivističku djelatnost, najplodnije Zmajićevo razdoblje. Za potrebe "Vodiča" Zmajić je obradio sljedeće fondove i zbirke Hrvatskoga državnog arhiva: 2 (Sabor Kraljevina DHS - Povlastice Kraljevina), 6 (Sabor Kraljevina DHS - Istraga zakonitosti plemstva), 15 (Ugarska zemaljska vrhovna građevna uprava), 21 (Uprava primorskih dobara), 22 (Ugarska dvorska komora. Riječki spisi), 37 (Riječki gubernij), 393 (Privremeni pokrajinski sud za civilnu Hrvatsku), 876 (Najstarije hrvatske isprave), 877 (Srednjovjekovne isprave), 884 (Hrvatsko plemstvo), 885 (Zbirka grbovnica), 887 (Grbovi obitelji Hrvatske i Slavonije) te 888 (Rodoslovlja), a osobito je bio angažiran na izradi "Vodiča" za cijeli niz obiteljskih fondova i regesta drugih fondova. Tijekom rada na "Vodiču" Zmajić je 1962. bio imenovan višim arhivistom, a na arhivističkom tečaju (prema planu J. Buturca) je 1965. godine za djelatnike Instituta za historiju radničkog pokreta Zmajić

držao tečaj iz genealogije, heraldike, sfragistike i numizmatike. Školska knjiga je 1971 objavila znamenito Zmajicevo djelo "Heraldika, sfragistika, genealogija", a tada sudjeluje i na poslijediplomskom studiju iz pomoćnih povijesnih znanosti na Filozofskom fakultetu u Zadru. Na tom je studiju Zmajić držao predavanja iz područja heraldike, sfragistike, genealogije i numizmatike, te je za potrebe studenata sastavio skriptu iz numizmatike koju je jednostavno nazvao "Numizmatika". Bartol Zmajić bio je umirovljen 1. srpnja 1977., nakon nešto više od četrdeset godina provedenih u Arhivu Hrvatske. No, premda u mirovini i dalje je ostao aktivan u davanju svojih savjeta i mišljenja. Vrlo plodonosan i značajan trag ostavio je Zmajić i tijekom svog dugogodišnjeg bavljenja numizmatikom, za koju se počeo zanimati još za vrijeme gimnazijskog školovanja. Već tada se odlučio posebno posvetiti numizmatici iz razdoblja Rimskog Carstva. Njegovo bavljenje numizmatikom se može podijeliti u dva razdoblja. Prvo razdoblje koje traje od vremena gimnazije pa sve do 1949. te drugo razdoblje od 1949. pa sve do kraja života. U prvom razdoblju Zmajić se prvenstveno bavio kolekcionarstvom (dobivši prve primjerke rimskog novca od dvojice svojih ujaka), proučavanjem i prikupljanjem stručne literature te posjećivanjem najznačajnijih zbirki, kako u Hrvatskoj, tako i u Europi. Članom Numizmatičkog društva u Zagrebu postaje 1949. godine. Taj je događaj presudan u Zmajićevom bavljenju numizmatikom. Naime, pošto je postao član Društva, Zmajić je neumorno počeo pisati i objavljivati niz radova vezanih najviše uz rimsku numizmatiku, postavši tako najplodniji pisac Numizmatičkog društva. Zbog svojeg je angažmana bio izabran u Upravni odbor Društva na Godišnjoj skupštini 22. siječnja 1956. godine. Također valja spomenuti da je u oba časopisa Društva ("Bilten Hrvatskog numizmatičkog društva" i "Numizmatičke vijesti"), Zmajić bio član uredništva. U "Biltenu" je bio odgovorni urednik u razdoblju 1965. - 1967., dok je u "Numizmatičkim vijestima" bio odgovorni urednik i član redakcijskog odbora u razdoblju 1967. - 1974. godine. Kao nagradu za najplodnijeg pisca u Društvu, Zmajić je 1969. dobio nagradu iz fonda 'Ivan Rengjeo'. Na Godišnjoj skupštini od 14. prosinca 1969. bio je izabran za počasnog člana Društva. Osim prije navedenih aktivnosti u Društvu, na kraju svakako treba istaknuti činjenicu da je Zmajić obnašao i zahtjevnu dužnost knjižničara i arhivista Društva. Za radove s područja numizmatike odlikovan je 1978. godine. Ordenom rada sa zlatnim vijencem. Potrebno je posebno naglasiti i njegov plodonosan rad na području leksikografije. Zmajić se, zahvaljujući poznavanju heraldike i hrvatske povijesti, priključio projektu "Hrvatske enciklopedije" kao suradnik na području hrvatske povijesti. Najveći leksikografski rad je ostvario na I. izdanju "Enciklopedije Jugoslavije" za koju je, što kao samostalni autor, a što u suautorstvu, napisao desetak natuknica, a surađivao je i na II. izdanju. Bio je i jedan od suradnika "Biobibliografskog leksikona" (kasnije "Hrvatskog biografskog leksikona") Jugoslavenkog leksikografskog zavoda.

Mjesto (grad/općina):

Sušak

Zagreb (ZAGREB)

Pravni status osobe:

fizička osoba

Jezik:

Hrvatski

Pismo:

Latinica

Vrijeme djelovanja:

1907-1984 g.

Funkcije:

Arhivist i numizmatičar

Naslov:

Hinković, Hinko

Vrsta osobe:

Osoba

Povijest:

Hinko Hinković (11.09.1854. - 03.09.1929.), hrvatski političar i odvjetnik. Pravo je studirao u više mjesta, a u Grazu je 1878. promoviran za doktora pravnih znanosti. Nakon završetka studija nastanio se na Sušaku i priključio Stranci prava, koja je 1878. počela obnavljati svoju političku djelatnost. Zbog nacionalnih stajališta izraženih u člancima objavljenima u listu Sloboda došao je u sukob sa stranačkim vodstvom, pa je morao napustiti redakciju lista. Kao kandidat Stranke prava izabran je 1884. za zastupnika u Hrvatskome saboru. Zbog zauzimanja za suradnju s Neodvisnom narodnom strankom i za ujedinjenje saborske opozicije u nastupu protiv Khuenova režima iznova se sukobio sa stranačkim vodstvom, pa je 1886. napustio Stranku prava. Nakon toga posvetio se odvjetništvu. Godine 1909. bio je glavni branitelj na montiranome političkom procesu protiv članova Srpske samostalne stranke (tzv. veleizdajnički proces). Zbog izjave u tisku o značaju procesa osuđen je na šest mjeseci zatvora, pa je nakon osude otišao u emigraciju. Nakon povratka u Hrvatsku 1913. priključio se nakratko Hrvatsko-srpskoj koaliciji; za I. svjetskog rata iznova boravio u emigraciji, gdje se angažirao u kampanji protiv Austro-Ugarske. Sudjelovao je u osnivanju Jugoslavenskog odbora, s kojim je 1918. došao u sukob zbog samostalnih političkih akcija. Istodobno se sukobio i s N. Pašićem i ostalim zagovornicima centralizma i srpske hegemonije. U jugoslavenskoj državi Hinković se istaknuo kao protivnik centralizma i unitarizma, zauzimajući se za preustroj monarhističke Jugoslavije na federativnome načelu.

Mjesto (grad/općina):

Graz

Sušak

Zagreb (ZAGREB)

Pravni status osobe:

fizička osoba

Jezik:

Hrvatski

Pismo:

Latinica

Vrijeme djelovanja:

1854-1929 g.

Funkcije:

Političar, odvjetnik i publicist

Naslov:

Zlatić, Slavko

Vrsta osobe:

Osoba

Povijest:

Slavko Zlatić (Sovinjak, 01.06.1910. - Pula, 27.10.1993.), hrvatski skladatelj, dirigent, melograf i pedagog.

Gimnazijsko obrazovanje započinje u Ljubljani (1920. - 1922.), talijanskoj gimnaziji u Pazinu (1922. - 1925.), a dovršava (1925. - 1928.) u Kopru.

Godine 1929. pohađa tršćanski konzervatorij „Giuseppe Tartini“, na kojem godinu dana studira klavir i kontrabas, a zatim započinje studij kompozicije (1929. - 1934.) na Muzičkoj akademiji u Zagrebu. Diplomirao je 1934. u klasi prof. Blagoja Berse.

Nakon diplome zaposlio se 1937. kao gradski kapelnik u Sušaku, te ravnatelj glazbene škole te dirigent orkestra Glazbenoga društva i Pjevačkoga zbora "Jeka s Jadrana". U Zagreb seli 1941. godine, a s radom nastavlja na Hrvatskom državnom konzervatoriju te preuzima vođenje Hrvatskog pjevačkog udruženja "Lisinski". U rujnu 1944. napušta Zagreb i prelazi na oslobođeni teritorij u Topusko, gdje postaje referent umjetničke sekcije u Odsjeku narodne prosvjete Zemaljskog antifašističkog vijeća narodnog oslobođenja Hrvatske (ZAVNOH-a) te vodi zbor Centralne kazališne družine pri ZAVNOH-u. Od veljače 1945. godine pa do uspostave Anglo-američke vojne uprave u Puli radi kao referent za kulturu prvo pri Oblasnom narodnooslobodilačkom odboru za Istru, a potom u Narodnom odboru općine Pula, te u Puli radi na uspostavi pulskog kazališta. Od 1946. do 1965. godine živi u Zagrebu, gdje radi kao profesor dirigiranja na Muzičkoj akademiji u Zagrebu (1948. - 1965.) i djeluje kao dirigent Zbora Radiotelevizije Zagreb i glazbeni urednik Radio Zagreba (1949. - 1952.). Godine 1965. vraća se u Pulu, gdje preuzima vođenje glazbene škole „Ivan Matetić Ronjgov“ te predaje na pedagoškoj akademiji (1965. - 1969.), a radi i kao znanstveni suradnik etnomuzikolog pri Sjevernojadranskoga instituta JAZU. Na Radio stanici Pula od 1971. do 1984. uređuje i vodi cikluse emisija ozbiljne glazbe.

Slavko Zlatić bio je 1945. jedan od osnivača Udruženja kompozitora Hrvatske (kasnije: Društva hrvatskih skladatelja) te njegov predsjednik (1947. - 1948.) i tajnik (1948. - 1951.), jedan od osnivača, član Glavnog odbora i predsjednik (1957. - 1952., 1977. - 1980., 1980. - 1981.) Saveza kompozitora Jugoslavije, izaslanik Međunarodnog savjeta za glazbu pri UNESCO-u (1952. - 1965.), te član Međunarodnog savjeta za Muziku te suradnik i član drugih kulturnih i glazbenih tijela te organizator mnogih glazbenih i kulturnih priredbi. Jedan je od organizatora susreta pjevačkih zborova „Naš kanat je lip“. Dobitnik je mnogih nagrada i odlikovanja, među kojima je i Nagrada za životno djelo „Vladimir Nazor“ (1979.).

Mjesto (grad/općina):

Ljubljana

Kopar

Trst

Sušak

Topusko

Pula

Zagreb (ZAGREB)

Pravni status osobe:

fizička osoba

Jezik:

Hrvatski

Pismo:
Latinica

Vrijeme djelovanja:
1910-1993 g.

Funkcije:

Skladateljski opus Slavka Zlatića obuhvaća oko 120 skladbi, a njegovo je stvaralaštvo određeno obilježjima istarsko-primorske folklorne glazbe. Područje njegova rada pretežno su manji oblici: zborski radovi, popijevke za solo glasove uz glasovir te komorne i kraće orkestralne skladbe, od kojih valja istaknuti Balun za obou, engleski rog, alt-saksofon i fagot (1936.), Tri simfonijska plesa za komorni orkestar (1934–39.), Istarsku suitu za mješoviti zbor (1934.), kantatu Grudo Motovunska (1945.), Duhački kvintet (1936., revidiran 1950.) i Pazinska zvona za orkestar (1975.).

VIAF osoba:
2894543

Naslov:

Gavazzi, Milovan

Vrsta osobe:

Osoba

Povijest:

Milovan Gavazzi (Gospić, 18.03.1895. - Zagreb, 20.01.1992.), etnolog i etnomuzikolog.

Nižu pučku školu i prvi razred realne gimnazije završio na Sušaku (1901. - 1905.), a ostale razrede, zajedno s ispitom zrelosti u Zagrebu (1906. - 1913.). Glazbenu naobrazbu stekao u glazbenoj školi Hrvatskog glazbenog zavoda. Godine 1913. upisao filozofiju i kroatistiku povezanu sa studijem slavenskih jezika i kultura na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Posljednji, osmi semestar, šk. god. 1916/1917., odslušao je na Praškom sveučilištu, između ostalih, i kod jednog od najboljih poznavatelja praslavenske i slavenskih kultura, Lubora Niederle. Nakon rada u nekoliko škola, 1919. doktorirao tezom "Ritmika hrvatskih narodnih pjesama" te se u to vrijeme počeo javljati muzikološkim i folklorističkim radovima u raznim časopisima.

Godine 1927. imenovan izvanrednim profesorom etnografije i etnologije na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, gdje je nanovo ustrojio studij etnologije koji je obuhvaćao proučavanje pučke kulture Hrvata i ostalih europskih i izvaneuropskih naroda. U okviru seminara potaknuo je sakupljačku i izdavačku djelatnost te etnografsku kartografiju, a započeo je i sa snimanjem prvih etnografskih filmova.

Godine 1930. imenovan je redovnim profesorom Filozofskog fakulteta. Od 1939. do 1941. vršitelj dužnosti ravnatelja Etnografskog muzeja u Zagrebu. Početkom 1943. imenovan prodekanom Mudroslovnog fakulteta, a tu je dužnost obavljao i u šk. godini 1952/53. Nešto ranije, 1947., preveden je u zvanje redovnog profesora.

U lipnju 1952. imenovan dopisnim članom JAZU, ali se zbog nesporazuma oko uređivanja "Zbornika zanarodni život i običaje Južnih Slavena" kao i nezadovoljstva neprimanjem u redovite članove Akademije, 1959. zahvalio na članstvu. Iako umirovljen 1965. godine, i dalje je nastavio honorarno predavati i sudjelovati u radu poslijediplomskog studija. Bio je urednik više publikacija (npr. "Ethnologica Slavica"), član brojnih društava u zemlji i inozemstvu, radnih zajednica "Alpes Orientales" i "Ethnographia Pannonica", dopisni član Slovenske akademije znanosti i umjetnosti, dobitnik nagrade za životno djelo (1965.) i Herderove nagrade (1970.).

Na dvanaestom kongresu Međunarodne unije antropoloških i etnoloških društva 1988. godine, kao etnologu svjetskog ugleda, dodijeljena mu je posebna plaketa.

Mjesto (grad/općina):

Sušak

Beč (Austrija)

Zagreb (ZAGREB)

Pravni status osobe:

fizička osoba

Jezik:

Hrvatski

Pismo:

Latinica

Vrijeme djelovanja:

1895-1992 g.

Funkcije:

Tijekom rada samostalno je snimio dvadesetak filmova, a u suradnji još toliko: "Kuhanje mlijeka vrućim kamenjem" (1931.), "Pletenje jalbe" (1934.), "Oranje vignjem" (1935.), "Pogreb na saonicama" (1935.). Od 1930. uključen je u rad "Zbornika za narodni život i običaje Južnih Slavena", a u razdoblju od 1955. do 1960. bio je i urednik te publikacije.

Broj Gavazzijevih objavljenih radova s područja etnografije, etnologije i folkloristike veći je od 330. Objavljivao je uglavnom članke te nekoliko knjiga od koje je najvažnija "Godina dana hrvatskih narodnih običaja", Zagreb, 1939. (1988., 1991.). Najvažnije je članke i rasprave skupio u knjigama "Vrela i sudbine narodnih tradicija", Zagreb, 1978. (prijevodi članaka tiskanih u inozemnim publikacijama) i "Baština hrvatskog sela", Zagreb, 1991. (1993.). Glazbene osvrte i etnomuzikološke članke objavljivao je u časopisu "Sv. Cecilija".

Naslov:

Starčević, Ante

Vrsta osobe:

Osoba

Povijest:

Ante Starčević (Žitnik kraj Gospića, 23.05.1823. – Zagreb, 28.02.1896.), političar, filozof i književnik.

Pučku školu polazio u Klancu, gimnaziju završio u Zagrebu, gdje je od 1843. do 1845. studirao filozofiju na Kraljevskoj akademiji znanosti. Nakon toga studirao bogosloviju u Senju te u Pešti, gdje je osim bogoslovije još slušao i filozofiju i slobodne znanosti. U Zagrebu je 1845. napisao svoje prve pjesme i članak "Nešto o pirnih običajih u Lici", koje objavljuje u "Gajevoj Danici". Pjesme je objavljivao i u "Zori Dalmatinskoj" i "Bačkoj vili" potpisujući ih anagramom A. V. Rastevčić. God. 1846. stekao doktorat iz filozofije. Uoči sloma Metternichova sistema (1848.) prekinuo bogoslovni studij u Pešti i vratio se u Hrvatsku. U Danici 13.05.1848. objavljena je njegova pjesma u slavu bana Jelačića pod imenom "Odziv s Velebita". Slijedeće se godine natjecao za mjesto profesora filozofije na zagrebačkoj Akademiji, ali nije uspio dobiti namještenje. Iste je godine u Kušlanovom "Slavenskom jugu" objavio putopis "Iz Like". Okušao se i u novelistici, publicistici, književnoj kritici, filozofskom eseju, kazalištu i znanosti. U razdoblju od 1951. do 1952. napisao četiri drame od kojih je sačuvan samo "Selski prorok", a usto je sa starogrčkog preveo "Anakreonove začinke" koje su objavljene u "Danici" 1853. godine. Među književnim kritikama ocjena Đorđićevih "Razlikih pjesmi" (1855.) označena je kao "prvi naš pravi književni essey iz stare dubrovačke književnosti." (B. Drechsler). U Pozivu k predplati na "Hrvatsku rečoslovnici" (08.12.1851.) naznačio namjeru izdavanja hrvatske gramatike i protivljenje bečkom književnom dogovoru iz 1850. te jezičnoj i političkoj koncepciji Vuka Karadžića, što je osobito došlo do izražaja u predgovoru "Razvoda istrianskoga god. 1325." (1850.), kao i u kasnijim polemikama s vukovcima. Transkribiravši taj srednjovjekovni tekst iz glagoljice na latinicu, istaknuo je činjenicu da se mješavina svih triju hrvatskih narječja i krajinskog govora naziva hrvatskim jezikom, kojeg je promatrao u njegovu višestoljetnom razvoju. Suprotstavivši se vukovskoj reformi hrvatskog jezika, prihvatio je etimološki pravopis i započeo pisati ekavicom, ostajući tome dosljedan do kraja života. U njegovom se književnom radu, posebice ogledima i aforizmima, očitovalo nagnuće prema praktičnoj filozofiji, koju je nazivao "znanošću života". Za vrijeme Bachova apsolutizma radio u pisarnici svojeg prijatelja Lavoslava Šrama, a pored toga i u odboru Matice ilirske (1852. - 1853.), Historičkom društvu i uredništvu lista "Neven". Zauzimao se za rješenje Istočnog pitanja reformama i suradnjom "raje" s bosanskim plemstvom, smatrajući muslimane "po kervi i jeziku najčistijom braćom", a bosanske begove najstarijim plemstvom u Europi ("Na čemu smo", 1878. i posmrtno objavljeno "Istočno pitanje", 1899.). God. 1861. izabran za velikog bilježnika riječke županije. Tada je u četiri predstavke (koje se inače smatraju osnovicom pravaškog političkog programa) županijskoj skupštini, odredio svoja stajališta prema aktualnim političkim problemima. Polazeći od potrebe da Hrvatska odnose prema Austriji i Ugarskoj uredi međunarodnim ugovorima, isticao je da "narod hervatski ima dežanstva samo naprama osebi svoga zakonita kralja" i tražio obnovu cjelovitosti hrvatskih zemalja "nekadašnje velike kraljevine Hervatske" u kojima živi jedan (hrvatski) narod. Na toj je idejnoj osnovi zajedno s prijateljem iz školskim dana, E. Kvaternikom, gradio Stranku prava, koja je na Saboru 1861. zastupala ideju pune nacionalne slobode i državne nezavisnosti. Na Saboru od 1865. do 1867. održao je nekoliko važnih govora i razvio plodnu publicističku djelatnost koja je potrajala do Rakovičke bune (1871). U humorističko-satiričnom listu Zvekan počeo je 1867. godine objavljivati "Pisma Magjarolacah" i rasprave "Bi-li k slavstvu ili ka hervatstvu?" Slavensko je ime smatrao tuđim nadimkom koji obilježava sužnja, a "slavjanstvo" i "slavjansko bratstvo", "metafizičkim izmišljotinami i sanjarijama bez sadržaja". U pravaškom časopisu "Hervat" 1868. godine objavio članak "Stranke u Hervatskoj" gdje je za Narodnjake primijenio kovanicu "Slavoserb". Od 1873. do 1878. radio u odvjetničkoj pisarnici sinovca Davi-

da Starčevića u Jastrebarskom. Od 1879. na Sušaku pisao uvodne članke u "Slobodi". Preseljenjem tog pravaškog glasila, došao u Zagreb (1884.), a list je dvije godine kasnije dobio naziv "Hrvatska". U njemu je objavio seriju članaka "Ustavi Francezke" u povodu 100. godišnjice Francuske revolucije. Kao narodni zastupnik u Sabor je bio biran 1861., 1865., 1867. te od 1878. do smrti. Kada je u Stranci prava došlo do raskola, s Josipom Frankom osnovao je 1895. Čistu stranku prava, odvojivši se tako od matice koju je sam stvarao. Kao pristalica ideja Francuske revolucije i prava narodnosti, utemeljene u povijesnom hrvatskom državnom pravu, svojim je djelima i političkim radom u Hrvatskom saboru položio teorijske osnove moderne hrvatske nacionalne države i stekao ugled "Otca domovine".

Mjesto (grad/općina):

Senj

Pešta

Rijeka (RIJEKA)

Sušak

Zagreb (ZAGREB)

Pravni status osobe:

fizička osoba

Jezik:

Hrvatski

Pismo:

Latinica

Vrijeme djelovanja:

1823-1896 g.

Funkcije:

Političar, filozof i književnik.

VIAF osoba:

59125326